THE ARTIUM QUARTER - ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

01 | ΑΝΑΛΥΣΗ

Η παρούσα μελέτη αφορά στο σχεδιασμό ενός υβριδικού παραστατικού χώρου, στη πόλη της Θεσσαλονίκης. Πιο συγκεκριμένα η περιοχή μελέτης βρίσκεται στην οδό Βασιλίσσης Όλγας 20, περίπου ένα χιλιόμετρο νότια του κέντρου της πόλης. Η “οδός εξοχών” (ή οδ. Βασ. Όλγας) διατρέχει ένα ιστορικά πολύτιμο κομμάτι της πόλης με χαρακτηριστικές τυπολογίες όλων των πολεοδομικών της εξελίξεων. Η Θεσσαλονίκη είναι διαχρονικά ένας τόπος συνύπαρξης διαφορετικών πολιτισμών, με πλήθος χωρικών και δημογραφικών αλλαγών. Στον πολεοδομικό της ιστό διακρίνονται ίχνη ιστορικής μνήμης που μαρτυρούν την κοινωνικοπολιτική της ιστορία.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ

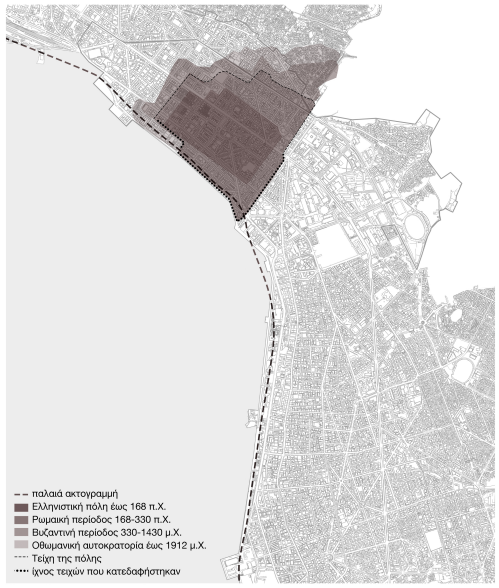

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΤΟΠΟΣΗΜΑ

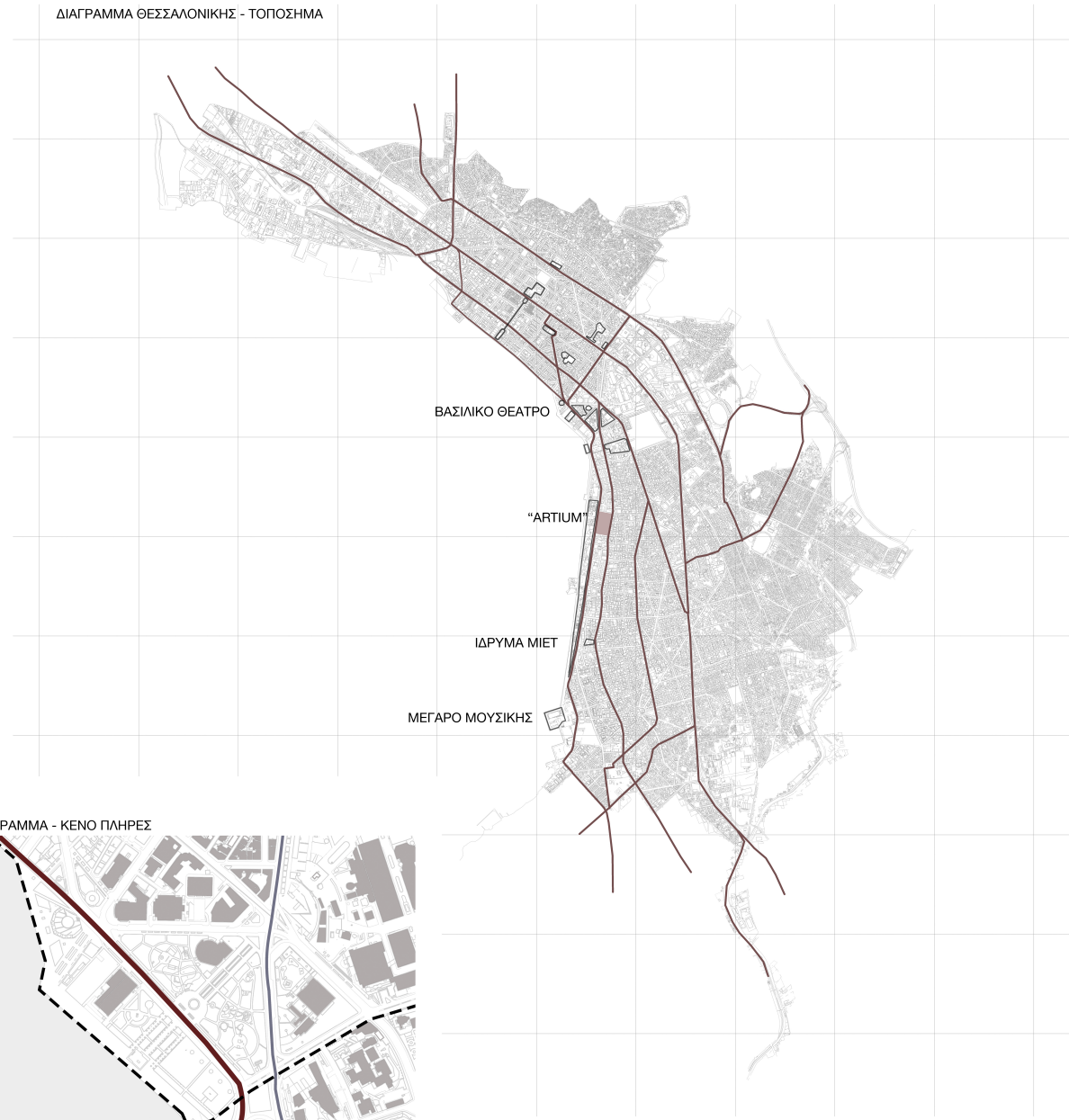

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κατά το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα ο πολεοδομικός ιστός της Θεσσαλονίκης επεκτάθηκε και εκτός τον τοιχών της κυρίως κατά μήκος του ανατολικού παραλιακού μετώπου. Καθοριστικής σημασίας για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτών των επεκτάσεων ήταν η κατασκευή του σιδηροδρόμου. Στη δυτική (εκτός των τειχών) περιοχή υπήρχε μεγάλη εμπορική δραστηριότητα. Πριν από το 1885 ο αριθμός των κτισμάτων στο ανατολικό τμήμα της περιοχής ήταν περιορισμένος. Υπήρχαν κυρίως καλλιεργημένες εκτάσεις που άρχισαν αργότερα να οικοπεδοποιούνται.

Η περιοχή των Πύργων ή των Εξοχών, (σημερινές λεωφόροι Βασιλίσσης Όλγας και Βασιλέως Γεωργίου) αποτέλεσε έως τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια μια από τις σημαντικότερες αστικές ενότητες. Αφετηρία για τη συγκρότησή της στάθηκε η κατεδάφιση του παραθαλάσσιου και μέρους του πεδινού τμήματος του ανατολικού τείχους, γεγονός που επέτρεψε σε πρώτη φάση τη χάραξη της Λεωφόρου Χαμιδιέ (σημ. Λεωφ. Εθν. Αμύνης) και μεταγενέστερα την επέκταση στον ευρύτερο ανατολικό χώρο. Η ονομασία « συνοικία Εξοχών» οφείλεται στην περιορισμένη δόμηση της συνοικίας και την ύπαρξη μεγάλου αριθμού αγροτικών εκτάσεων. Η πυρκαγιά του 1890 αλλά και η συγκοινωνιακή σύνδεση της περιοχής των Εξοχών οδήγησαν τους κατοίκους του κέντρου στο να αναζητήσουν νέα στέγη στα ανατολικά. Η έλλειψη εθνικών ή θρησκευτικών διαχωρισμών χαρακτηρίζει την περιοχή, σε αντίθεση με το ιστορικό κέντρο που οι συνοικίες ήταν οριοθετημένες. Όσοι εγκαταστάθηκαν κατά μήκος της κεντρικής λεωφόρου, ανήκαν κατά κύριο λόγο σε υψηλά κοινωνικά στρώματα. Μέρος των αρχοντικών κτίστηκε με σχέδια επιφανών αρχιτεκτόνων της εποχής, όπως οι V. Poselli, P. Arrigoni και Ξ. Παιονίδης. Το 1960 και 1970 παρατηρήθηκε η πλήρης ανατροπή της οικοδομικής κλίμακας. Από την εποχή της ανοικοδόμησης σώθηκαν 22 αρχοντικά, τα περισσότερα από τα οποία βρίσκονται σήμερα σε χρήση.

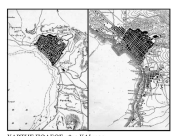
ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ, 1850 ΚΑΙ 1909

1914, ΧΑΡΤΗΣ ΑΠΟ WAGNER G. DEDES LEIPZIG

ΤΟΠΟΓΡ. ΔΙΑΓΡ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 1917

ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΟΛΕΟΔ. ΙΣΤΟΥ, 1918

ΣΥΡΜΟΙ ΤΡΑΜ, ΟΔΟΣ ΒΑΣ. ΟΛΓΑΣ

ΚΑΡΤ ΠΟΣΤΑΛ, 1920, ΦΑΛΗΡΟ

ΒΙΛΑ ΑΧΜΕΤ ΚΑΠΑΝΤΖΗ (1905)

ΒΙΛΑ ΚΑΠΑΤΖΗ- ΚΕΝΤΡΟ ΜΙΕΤ

ΚΕΝΤΡΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ Α.Π.Θ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ - ΚΕΝΟ ΠΛΗΡΕΣ

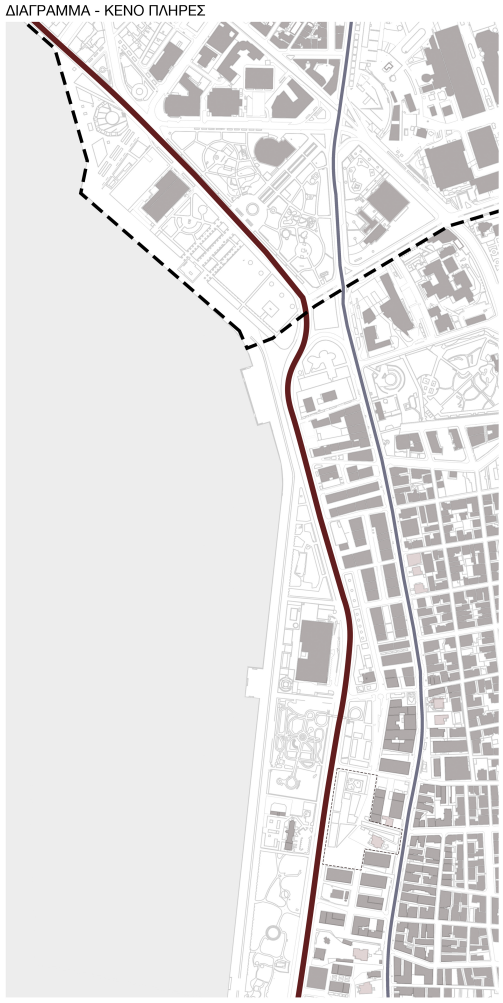

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ - ΟΡΙΑ

Το παραλιακό μέτωπο, που μέρος του εφάπτεται στο οικόπεδο, αποτέλεσε αντικείμενο έρευνας αστικού σχεδιασμού. Σύμφωνα με τους αρχιτέκτονες (Π. Νικηφορίδη & B. Cuomo) η ανάπλαση στηρίχθηκε σε δυο πυλώνες: τη γραμμικη πορεία και τα δωμάτια πρασίνου. Η περιοχή μελέτης συνομιλεί άμεσα με ένα τμήμα του μετώπου , για αυτό και η αναγνώριση των σχεδιαστικών αρχών του, αποτελεί μία από τις σημαντικότερες σχεδιαστικές επιρροές για την παρούσα μελέτη. Ο κήπος της άμμου και ο κήπος των εποχών ορίζουν το δυτικό όριο της περιοχής μελέτης, ενώ η λεωφόρος Β. Όλγας το ανατολικό. Η οπτική φυγή προς τη θάλασσα δεν συναντά άμεσα εμπόδια, πέρα από τις γραμμικές φυτεύσεις των παραπάνω κήπων.

ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

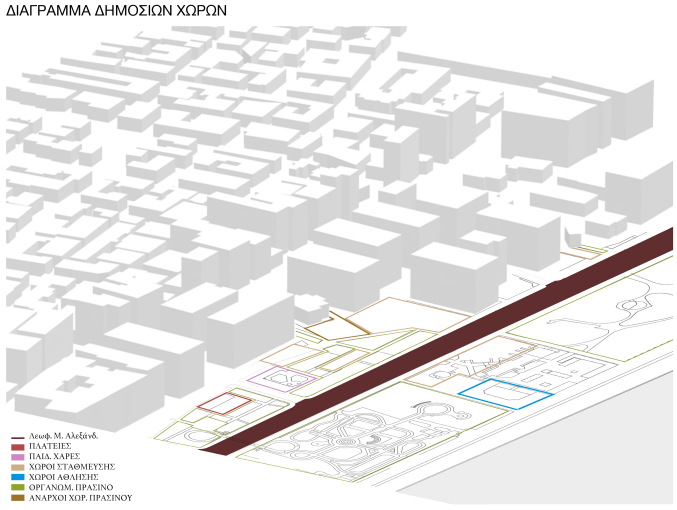

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ - ΥΨΗ ΚΤΙΡΙΩΝ

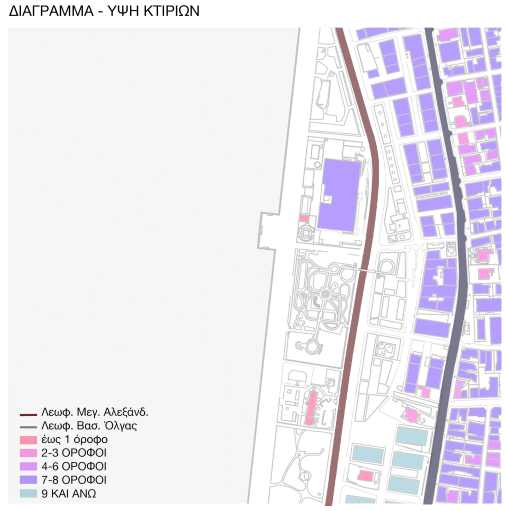

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ-ΧΡΗΣΕΙΣ

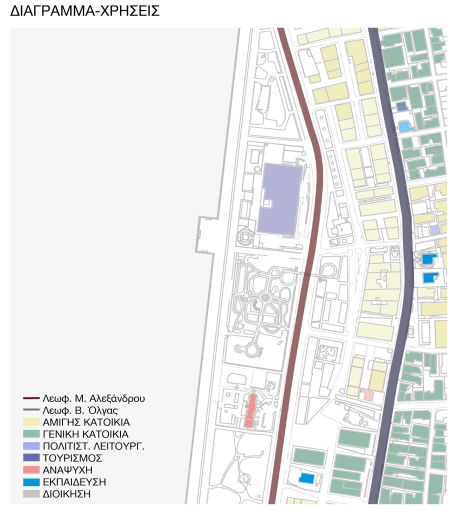

THE ARTIUM QUARTER - ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

02 | ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ & ΑΡΧΙΚΗ ΙΔΕΑ

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ & ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΚΤΙΡΙΟ

Η περιοχή μελέτης αφορά μιά έκταση 5.000 τετραγωνικών μέτρων. Οι χρήσεις που φιλοξενεί μεχρι σήμερα είναι χώρος στάθμευσης, μέρος του οργανωμένου πράσινου της πόλης και ένα περιφραγμένο κτισμένο οικόπεδο. Στο οικόπεδο υπάρχει ένα από τα αρχοντικά της " οδού Εξοχών", γνωστό και ως βίλα Ζερμπογά ή Σάλεμ. Το κτίσμα χτίστικε το 1878, σε σχέδια Ξ. Παιονίδη. Άνηκε αρχικά στον έμπορο Ζερμπογά, στη συνέχεια αγοράστηκε από τον Ε. Σάλεμ και κατά τον 2ο Π.Π. στέγασε το προξενείο της Αυστροουγγαρίας. Το 1924 περνά στην ιδιοκτησία του Ιταλικού κράτους και στεγάζει το προξενείο της μέχρι και το 1978. Το 1998 εμφανίζεται στην ταινία του Θ. Αγγελόπουλου "μία αιωνιότητα και μία μέρα".

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ακολουθώντας το ρεύμα της εποχής, ο Παιονίδης σχεδιάζει μία κατοικία με επιρροές εκλεκτικισμού και στοιχεία της Αρτ Ντεκό. Κυριαρχεί η αξονικότητα και η συμμετρία, με έντονο διάκοσμο σε όψεις και χαρακτηριστικά μοτίβα και αετώματα επάνω από θύρες και παράθυρα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο προσανατολισμός του, καθώς είναι το μοναδικό λοξό οικόπεδο, σε σχέση με το παραλιακό μέτωπο. Αιτία αυτού, τα έργα επιχωμάτωσης του 1959, που άλλαξαν την γεωμετρία της ακτογραμμης. Πλεόν το οικόπεδο συνορεύει με πολυκατοικίες στη βόρεια και νότια πλευρά. Η κεντρική του όψη βρίσκεται επί της οδού Β. Όλγας και το δυτικό του όριο είναι η οδός Αλέξανδρου Μιχαηλίδη (τελευταίος ιδιοκτήτης της γειτονικής βίλας Θεμελή-Μιχαηλίδη).

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ

Οι χώροι της κατοικίας οργανώνονται σε σχήμα Π γύρω από έναν επιμήκη κεντρικο χώρο. Η κατακόρυφη κίνηση επιτυγχάνεται με εσωτερικό κλιμακοστάσιο. Από τα σχέδια των κατόψεων, παρατηρείται η ύπαρξη ενδιάμεσου διαδρόμου μεταξύ του κεντρικού χώρου και των δωματίων της βόρειας πλευράς, σε όλους τους ορόφους. Αυτό υποδηλώνει τη διάθεση διαχωρισμού των λειτουργιών που φιλοξενουνται εκεί, πιθανότατα πρόκειται για βοηθητικές λειτουργίες.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η ΙΔΕΑ ΤΟΥ " THE ARTIUM QUARTER"

Το "the artium quarter" ως ιδεά αφορά τη δημιουργία μιας σύνδεσης ανάμεσα στους πολιτιστικούς χώρους της Θεσσαλονίκης. Όπως διακρίνεται στο διάγραμμα-περιοχή ενδιαφέροντος, οι τρείς από τους σημαντικότερους πολιτιστικούς χώρους της πόλης βρίσκονται κατά μήκος του παραλιακού μετώπου και η μεταξύ τους απόσταση είναι περίπου ένα χιλιόμετρο. Στα πλαίσια αυτού του άτυπου καννάβου βρίσκεται και το "the artium quarter", δηλαδή το "ένα τέταρτο της τέχνης", που φιλοξενεί καλλιτεχνικές δραστηριότητες, όπως άλλωστε και τα υπόλοιπα τρία υφιστάμενα πολιτιστικά οικοδομήματα (δηλ. Βασιλικό θέατρο, Μεγ. Μουσικής, ΜΙΕΤ)

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το "τέταρτο της τέχνης" συνομιλεί με την αρχετυπική αρχιτεκτονική του θεατρικού χώρου και τα αυστηρά της όρια, τοποθετώντας τον εαυτό του σε μία καινούργια κατηγορία παραστατικών χώρων υβριδικού τύπου, ως μία σύγχρονη παρέμβαση. Η καινοτομία αφορά τα όρια ανάμεσα στο θέαμα και τον εξωτερικό χώρο.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΥΦΙΣΤ. ΚΤΙΡΙΟΥ

ΣΚΙΤΣΟ - ΑΡΧΙΚΗΣ ΙΔΕΑΣ

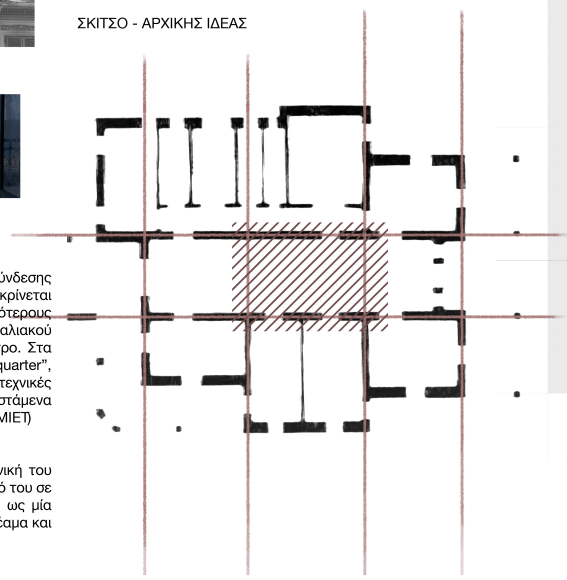

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ- ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

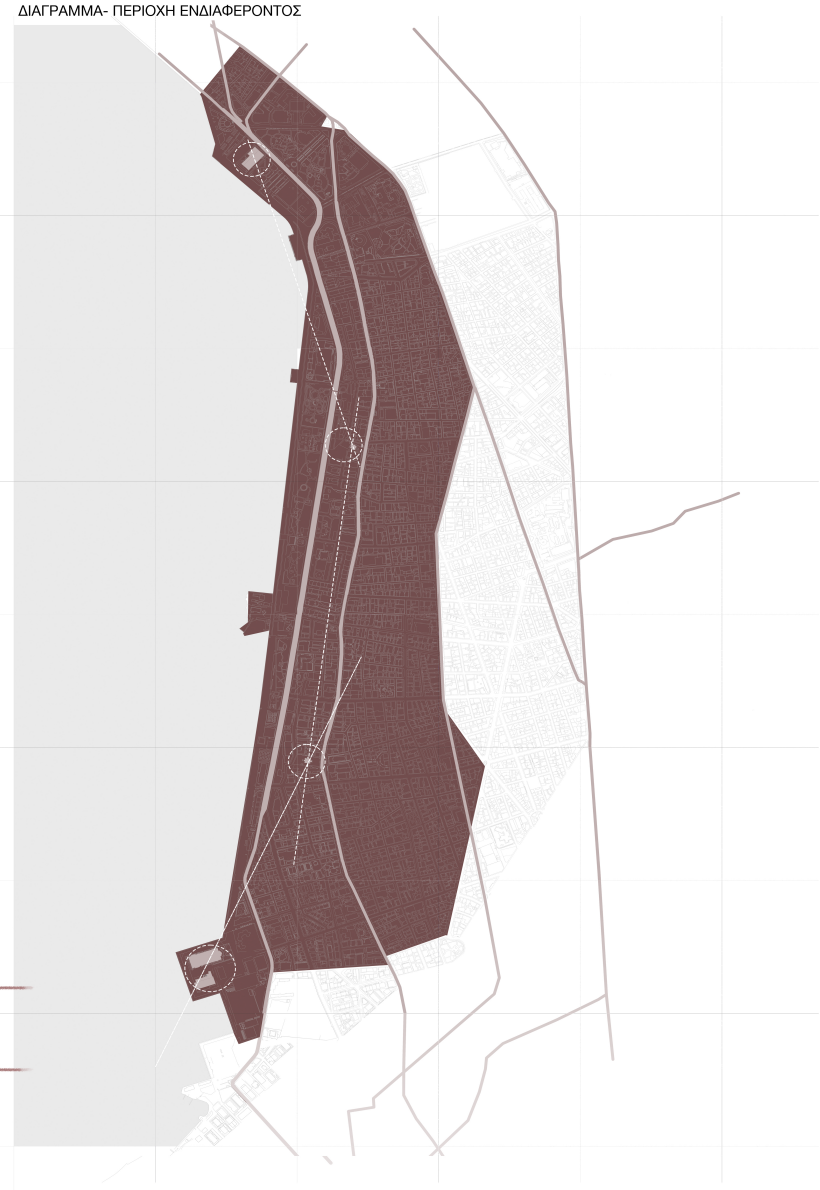

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΡΡΟΕΣ- ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

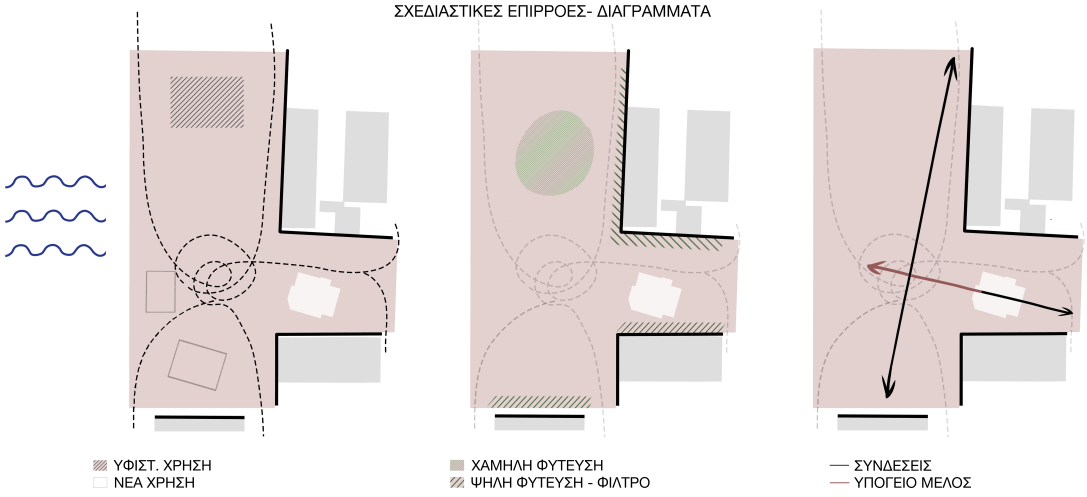

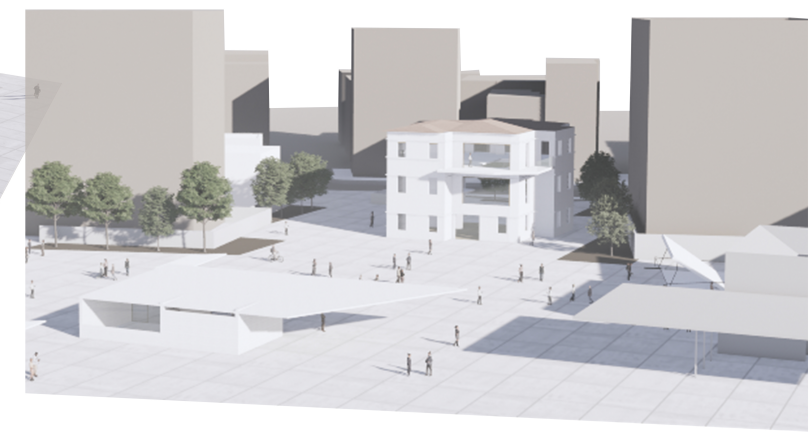

THE ARTIUM QUARTER - ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

03 | ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

Κτηριολογικό πρόγραμμα:

1. Υποδοχή (85 τ.μ.)
2. Shop (70 τ.μ.)
3. υφιστάμενη εξωτερική σκάλα
4. πλατεία (2000 τ.μ.)
5. εξωτερικός χώρος cafe (300 τ.μ.)
6. κατακόρυφη κίνηση
7. cafe (50 τ.μ.)
8. foyer black box (145 τ.μ.)
9. κεντρική είσοδος black box
10. αίθουσα θεάτρου (270 τ.μ.)
11. βοηθητικοί χώροι σκηνής
12. γκαρνταρόμπα
13. καμαρίνια (30 τ.μ.)
14. WC
15. κήπος θεάτρου (1000 τ.μ.)
16. παιδική χαρά (υφιστ. χρήση)
17. πλατεία γειτονιάς (170 τ.μ.)

04 | ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

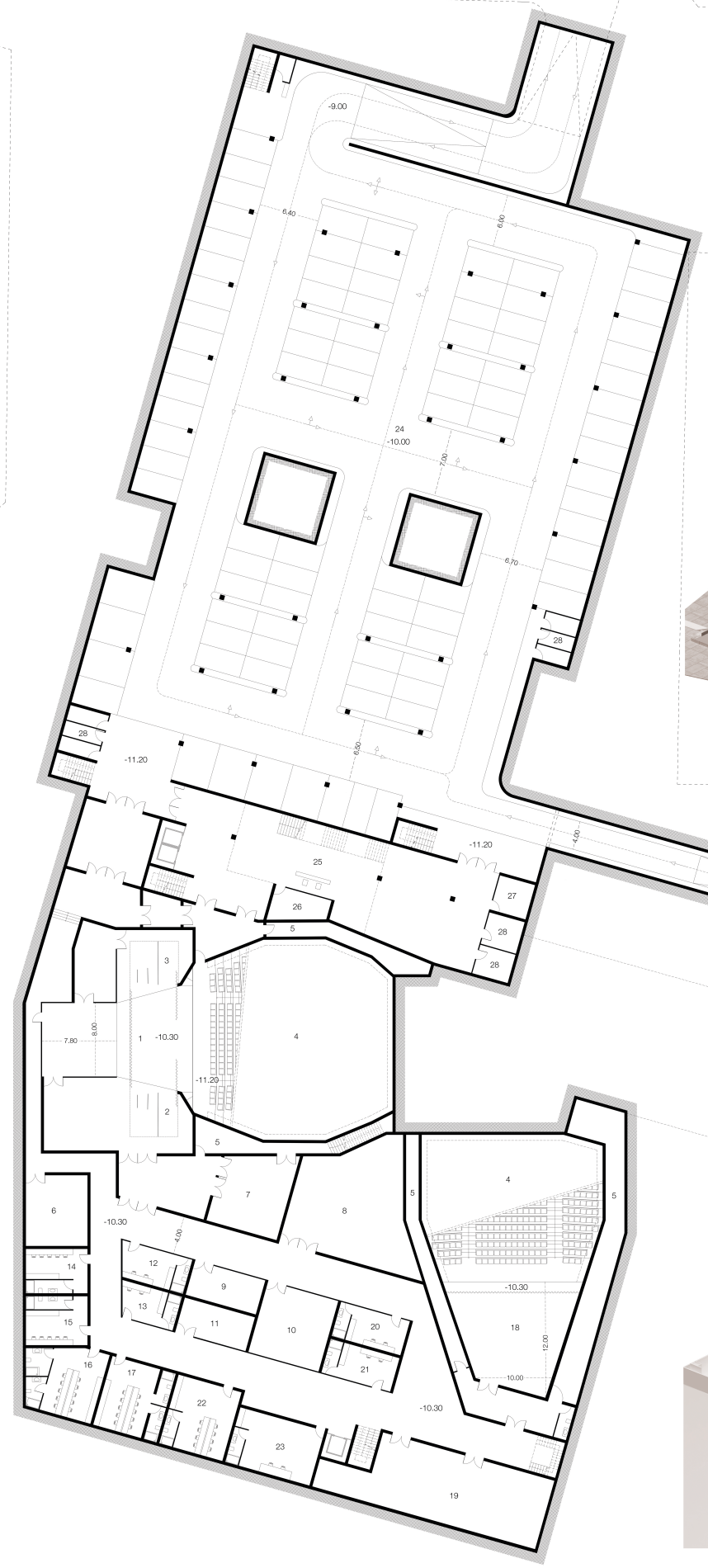

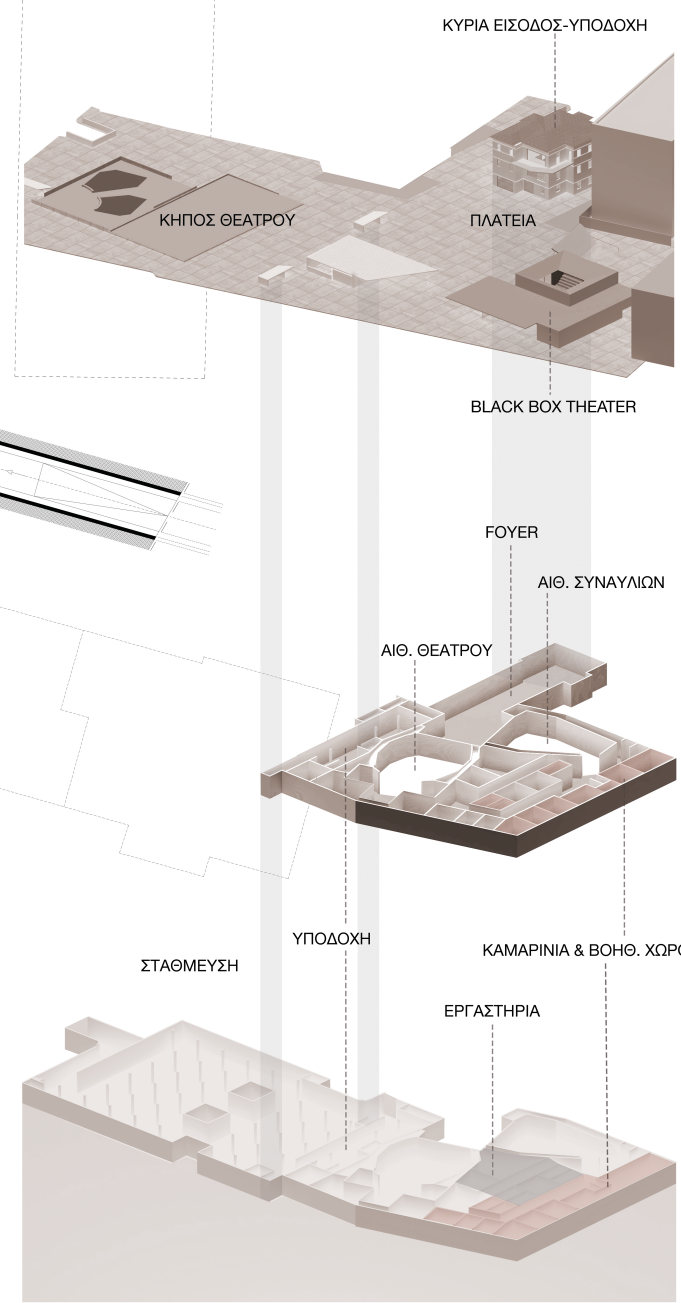

Κτηριολογικό πρόγραμμα

Αίθουσα θεάτρου
1. Κεντρική σκηνή (64 τ.μ.)
2. Πλευρική σκηνή αριστερά (64 τ.μ.)
3. Πλευρική σκηνή αριστερά (64 τ.μ.)
4. Plenum σκηνής (400 τ.μ.)
5. Βοηθ. χώροι τεχνικών μέσων (162 τ.μ.)
6. Βοηθητική σκηνή (64 τ.μ.)
7. Αποθήκη σκηνής (88 τ.μ.)
8. Χώρος εικαστικών (145 τ.μ.)
9. Αίθουσα ραπτικής (32 τ.μ.)
10. Ξυλουργείο (62 τ.μ.)
11. Πλυντήρια (32 τ.μ.)

Καμαρίνια
12. Πρωταγωνιστή (30 τ.μ.)
13. Δευτεραγωνιστή (25 τ.μ.)
14. 5 ατόμων (32 τ.μ.)
15. 5 ατόμων (30 τ.μ.)
16. 10 ατόμων (57 τ.μ.)
17. 10 ατόμων (53 τ.μ.)

Αίθουσα συναυλιών
18. Σκηνή (130 τ.μ.)
19. Αποθήκη εξοπλισμού (100 τ.μ.)
20. καμαρίνι σολίστ (30 τ.μ.)
21. καμαρίνι πρώτου χορωδού (30 τ.μ.)
22. χώρος τεχνικού προσωπικού (57 τ.μ.)
23. καμαρίνι μαέστρου (57 τ.μ.)

24. χώρος στάθμευσης (3.500 τ.μ.)

Foyer
25. Υποδοχή (280 τ.μ.)
26. Γκαρνταρόμπα (18 τ.μ)
27. Αποθήκη
28. WC

THE ARTIUM QUARTER - ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

05 | Όψεις και τομές | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

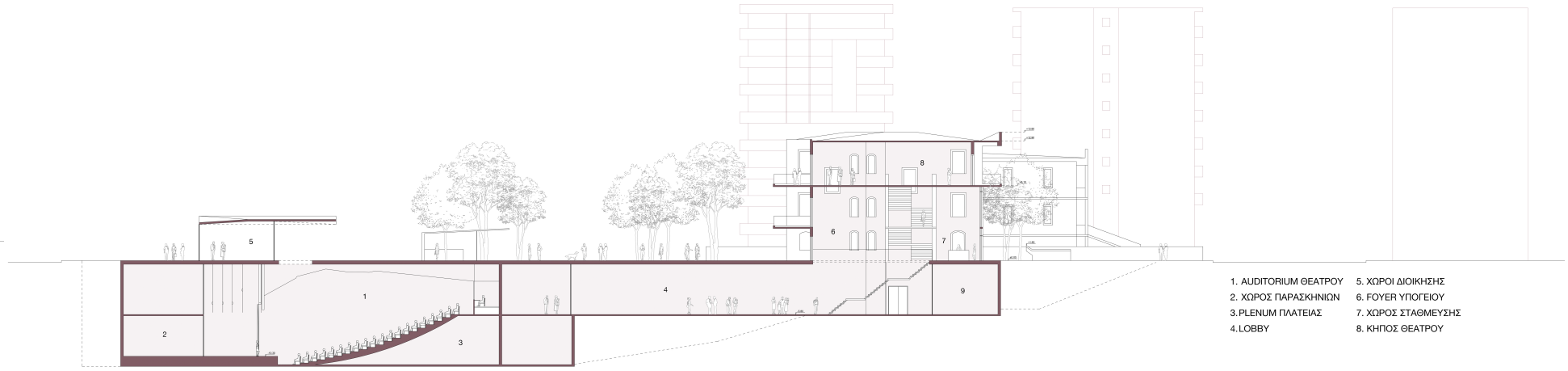

ΤΟΜΗ Α-Α

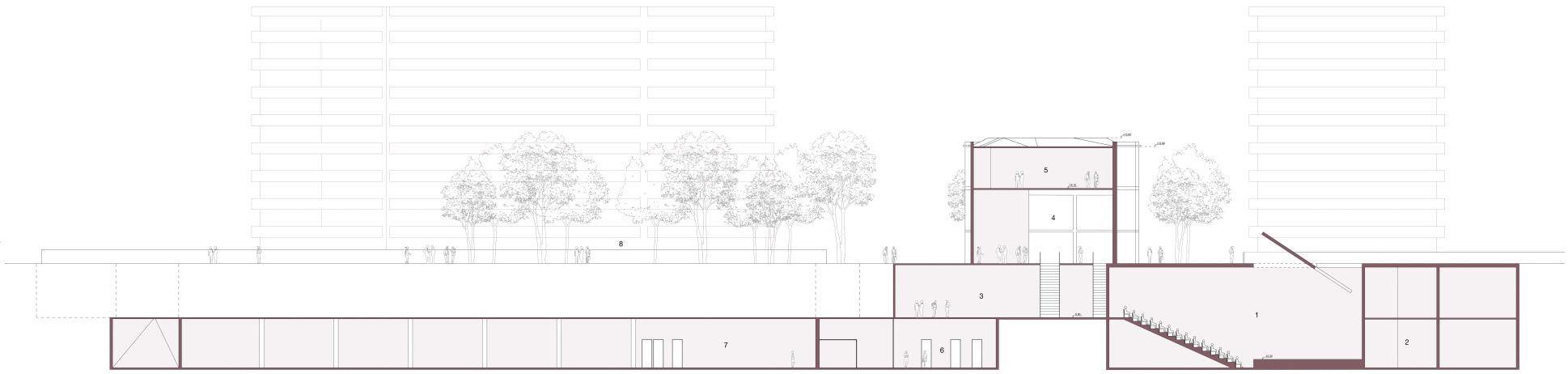

ΤΟΜΗ Β-Β

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

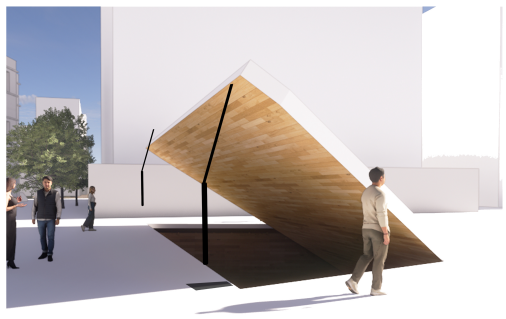

Απεικόνιση Ισογείου - Αίθουσα μουσικής

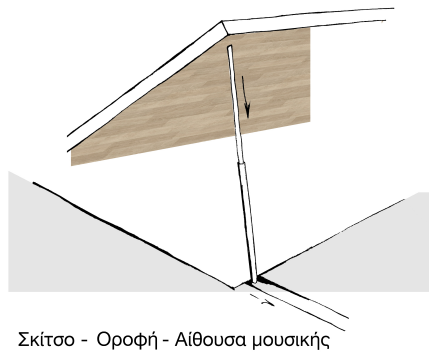

Σκίτσο - Οροφή - Αίθουσα μουσικής

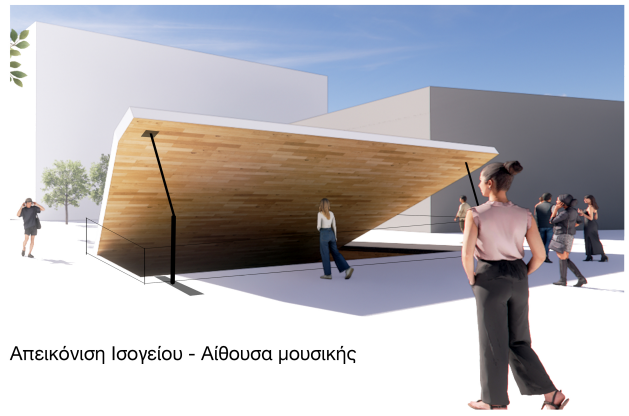

Απεικόνιση Ισογείου - Αίθουσα μουσικής

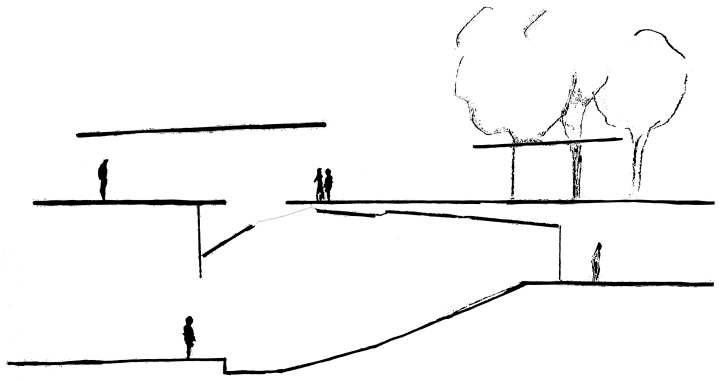

Σκίτσο τομής-αίθουσας θεάτρου

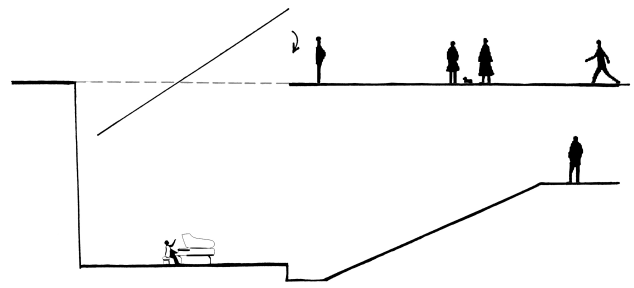

Σκίτσο τομής-αίθουσας μουσικής

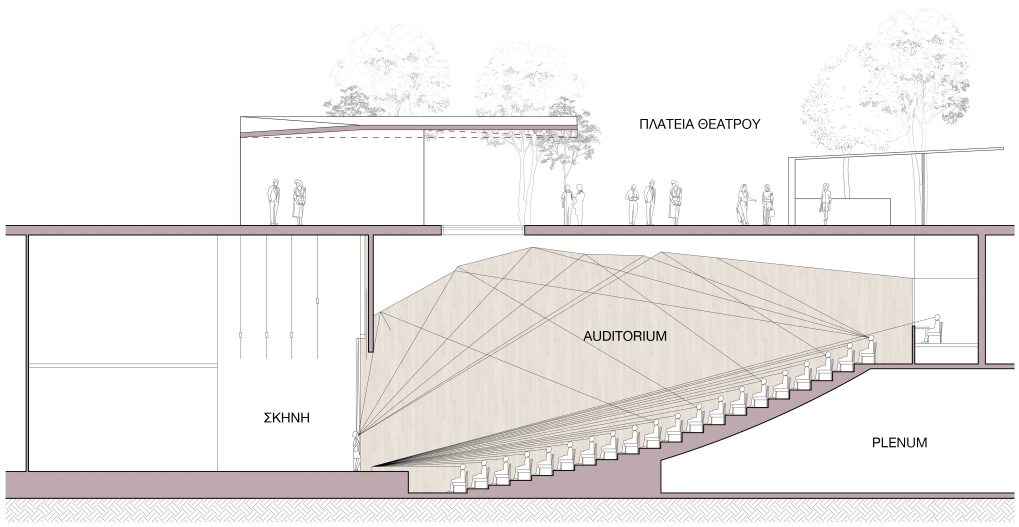

Τομή αίθουσας θεάτρου
Κλίμακα 1:100

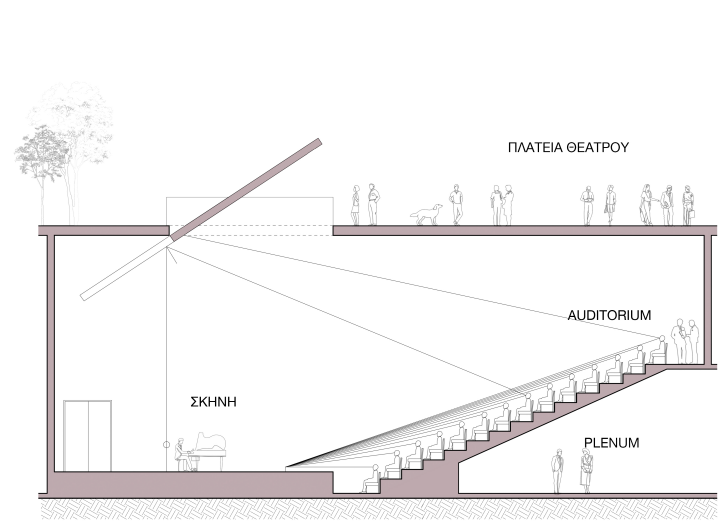

Τομή αίθουσας μουσικής
Κλίμακα 1:100

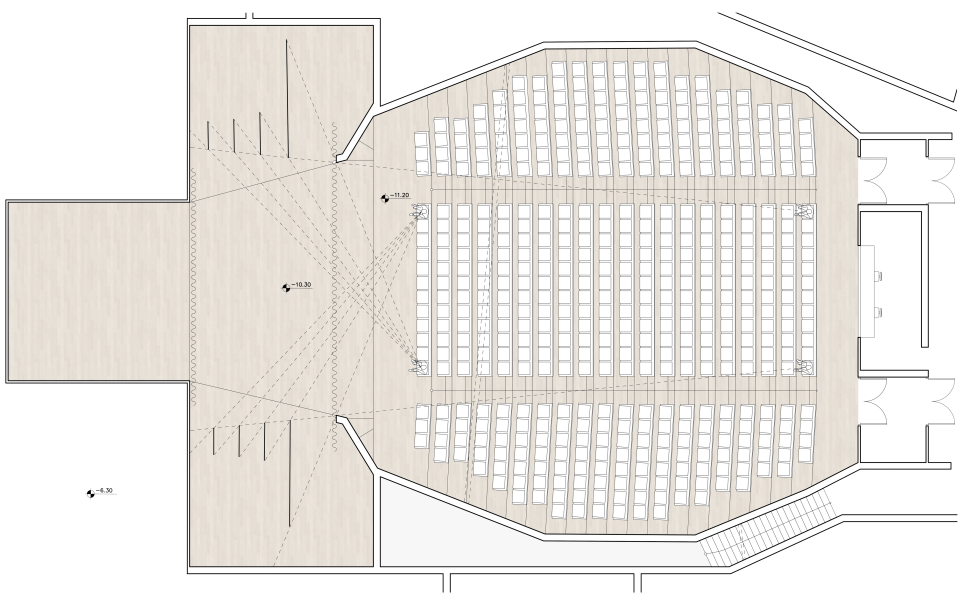

Κάτοψη αίθουσας θεάτρου
Κλίμακα 1:100

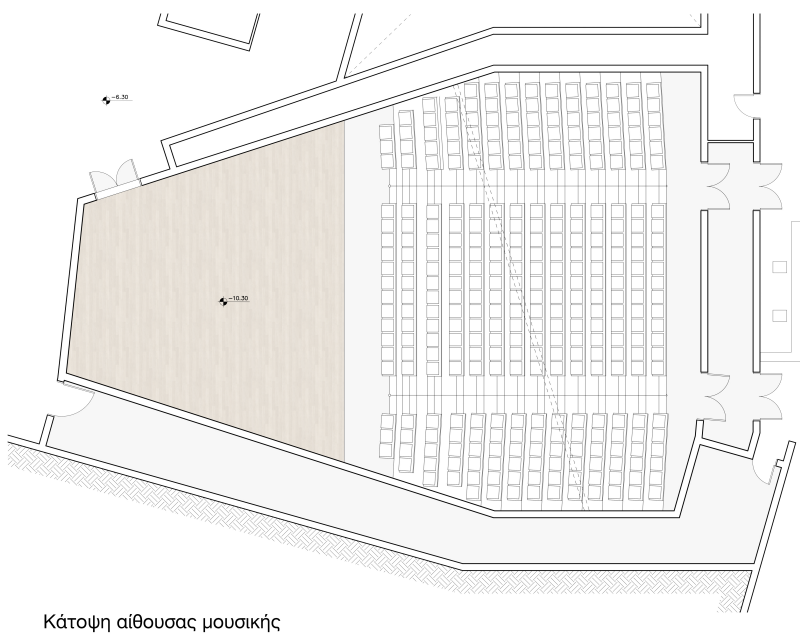

Κάτοψη αίθουσας μουσικής
Κλίμακα 1:100

07 | Απεικονίσεις πρότασης

